

Передмова

Розбудова правової, демократичної, соціальної держави, становлення ін-ституцій громадського суспільства, формування національної правової системи, зорієнтованої на всебічне забезпечення та захист прав особистості, потребує досягнення і використання духовних надбань людства, невід'ємною складовою яких є багатовіковий досвід осмислення сутності права та держави, політики та законності.

У концентрованому вигляді основні державно-правові ідеї відображає всесвітня (і вітчизняна) історія політико-правової думки, вчень про право і державу. Адже найкращі політико-правові доктрини усіх часів і народів, спираються на загальнолюдські гуманістичні цінності - справедливості і рівності, демократії і свободи, істотно поглиблюють наші уявлення про природу права і держави, принципи взаємин особистості, суспільства і влади, актуалізовані нинішнім етапом розвитку незалежної української держави, пошуком оптимальних політико-правових форм суспільної життєдіяльності.

Теоретична спадщина багатьох поколінь дослідників державно-правових проблем є надійним фундаментом сучасної науки про право і державу. Теорія держави і права базується на результатах наукових пошуків визначних мислителів минулого у вигляді узагальнених знань про політико-правові явища, опрацювання понятійного апарату, відповідних категорій і принципів. Тому історія вчень про право і державу виступає важливою її складовою, без засвоєння навчального матеріалу якої неможливе й опанування системою обґрунтованих наукових знань про сучасні право і державу.

Виходячи з потреб вітчизняного правознавства, навчальний курс „Історія вчень про державу і право” включає передусім матеріали з історії європейської (і вітчизняної) політико-правової думки. Особлива увага в пропонованому підручнику приділена багатій історичній політико-правовій спадщині України, а також новітнім поглядам на право і державу ХХ століття.

У висвітленні політико-правових вчень минулого автори підручника використовують поняття й категорії, знайомі студентам з курсу теорії держави і права. Його автори прагнули у стислому викладі подати найсуттєвіший зміст політико-правових доктрин

минулого. Більш глибоке вивчення студентами праць мислителів минулого, їх окремих ідей і концепцій, передбачає звернення студентів до Хрестоматії з курсу або до їх оригінальних творів.

Наприкінці підручника і в навчальній Програмі курсу дається перелік основних джерел та літератури, рекомендованих студентам для самостійної роботи. Таке поглиблене вивчення історії вчень про державу і право сприятиме формуванню широкого юридичного світогляду, високої правової культури майбутніх правознавців і правозастосовників, забезпечить органічний зв'язок набутих теоретичних знань з юридичною практикою.

Підручник підготовлено професорсько-викладацьким складом кафедри теорії держави і права Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Він розрахований на студентів, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів і факультетів, де вивчається ця дисципліна, а також широке коло читачів, які цікавляться політико-правовими проблемами.